

Sygn. akt *XVII AmE 308/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Stażysta Magdalena Ratajczyk

po rozpoznaniu 4 sierpnia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w Z.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 29 sierpnia 2019 r. Nr (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od (...) sp. z o.o. sp. k. w Z. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 308/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 sierpnia 2019 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE, pozwany), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 45 w związku z art. 43a, art. 56 ust. 2h pkt 7 i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.) (dalej p.e.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Z. (dalej powód, koncesjonariusz), posiadającemu koncesję na obrót paliwami ciekłymi nr (...) ze zm., udzieloną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 26 września 2012 r., orzekł, że:

1. Koncesjonariusz w okresie od 4 lipca 2017 r. do 7 stycznia 2019 r., wbrew wymogowi określonymu w art. 43a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, dokonał sprzedaży paliw ciekłych (w łącznej ilości 1 083,463 m³ oleju napędowego oraz 544,199 m³ benzyny bezołowiowej Pb95, na łączną kwotę 7 288 687,22 zł (słownie: siedem milionów dwieście osiemdziesiąt osiem tysięcy sześćset osiemdziesiąt siedem złotych dwadzieścia dwa grosze) na rzecz przedsiębiorcy:

Z. P. PHU (...) w B. (posiadającemu numer NIP (...)), podczas gdy podmiot ten nie posiadał we wskazanym okresie wymaganej koncesji na obrót paliwami ciekłymi,

2. za działanie wskazane w pkt 1 wymierzył (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Z. karę pieniężną w wysokości 50 000 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych).

Odwołanie od powyższej Decyzji złożył powód, wnosząc o uchylenie jej w całości, ewentualnie wniósł o zmianę Decyzji i odstąpienie od wymierzenia kary. Powód zgłosił przy tym wniosek o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód zarzucił zaskarżonej Decyzji naruszenie:

- art. 56 ust. 6a p.e. poprzez uznanie, że stopień szkodliwości czynu Przedsiębiorcy nie był znikomy i w konsekwencji niezastosowanie tego przepisu, tzn. nieodstąpienie od wymierzenia kary;

- art. 56 ust. 6 p.e. polegające na dokonaniu błędnej oceny przesłanek wymiaru kary, w szczególności stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz możliwości finansowych Przedsiębiorcy, co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia kary w wysokości nieproporcjonalnej do czynów Przedsiębiorcy.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o:

1) oddalenie odwołania;

2) a) przeprowadzenie dowodu z dokumentu: koncesji na obrót paliwami ciekłymi nr (...) udzielonej powodowi decyzją z 26 września 2012 r. na wykazanie faktu posiadania przez powoda koncesji na obrót paliwami ciekłymi oraz faktu naruszenia warunku 2.1.5 tej koncesji przez powoda;

b) przeprowadzenie dowodu z następujących decyzji administracyjnych:

1. nr (...). (...)(...) z 17 lipca 2017 r.,

2. nr (...). (...)(...) z 25 stycznia 2018 r.,

3. nr (...). (...)(...) z 16 maja 2018 r.,

zmieniających uzyskaną przez powoda koncesję, na wykazanie faktu posiadania zmienionej koncesji 1,2,3 oraz naruszenia warunku 2.1.5. w ww. zmienionych koncesjach;

3) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją Prezesa URE z 26 września 2012 r. nr (...) została udzielona powodowi koncesja na obrót paliwami ciekłymi na okres od 26 września 2012 r. do 31 grudnia 2030 r. (k. 61- 64 akt sąd.). W ramach warunku 2.1.5. tej koncesji postanowiono, iż: Koncesjonariusz nie będzie zawierać umów kupna - sprzedaży paliw ciekłych z przedsiębiorstwami energetycznymi, które nie posiadają stosownej koncesji w przypadkach, gdy koncesja taka jest wymagana przepisami ustawy - Prawo energetyczne. Z kolei decyzją Prezesa URE nr (...) (...) z 17 lipca 2017 r. zmieniającą koncesję powoda, sprecyzowano warunek 2.1.5 poprzez nadanie mu następującego brzmienia: Koncesjonariusz nie może sprzedawać paliw ciekłych przedsiębiorcom wykonującym działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub obrotu paliwami ciekłymi, jeżeli nie posiadają koncesji, w przypadkach, gdy taka koncesja jest wymagana przepisami ustawy – Prawo energetyczne (k. 65- 68 akt sąd.). Decyzja o udzieleniu powodowi koncesji została następnie zmieniona decyzją

Prezesa URE nr (...). (...) (...) z 25 stycznia 2018 r. (k. 69- 70 akt sąd.) oraz decyzją Prezesa URE nr (...). (...) (...) z 16 maja 2018 r. (k. 71- 74 akt sąd.), ale treść warunku 2.1.5 nie uległa już modyfikacji.

Przed nawiązaniem przez powoda współpracy z przedsiębiorcą Z. P. PHU (...) w B. wymieniony podmiot przedstawił mu posiadaną koncesję na obrót paliwami ciekłymi (okoliczność niesporna). Koncesjonariusze zawarli też umowę zobowiązującą kupującego do niezwłocznego powiadomienia o utracie koncesji lub zmianie jej zakresu (k. 43- 46 akt adm.).

Z. P. posiadał koncesję uprawniającą go do prowadzenia działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi, udzieloną mu przez Prezesa URE 11 lipca 2008 r. decyzją nr (...) na okres od 15 lipca 2008 r. do 15 lipca 2018 r. (k. 343- 345 akt adm.), która to koncesja wygasła przed terminem jej obowiązywania, tj. z dniem 26 czerwca 2017 r. (k. 346- 347 akt adm.).

W okresie od 4 lipca 2017 r. do 7 stycznia 2019 r., kiedy Z. P. nie posiadał koncesji na obrót paliwami ciekłymi, powód zawarł z ww. przedsiębiorcą 67 transakcji, dokonując na jego rzecz sprzedaży paliwa, tj. oleju napędowego w łącznej ilości 1 083,463 m³ oraz benzyny bezołowiowej Pb 95 w łącznej ilości 544,199 m³, w sumie za kwotę brutto 7 288 687,22 zł (k. 3, 50- 115, 286 akt adm.).

Każdorazowo, przy zawieraniu transakcji, powód odbierał od ww. podmiotu oświadczenie dotyczące uprawnień do prowadzenia obrotu paliwami (okoliczności niesporne, k. 47 akt adm.).

Pismem z 14 listopada 2018 r. Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej we W. Delegatura w J. poinformował Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, że 8 i 18 października 2018 r. przeprowadził kontrolę na stacji paliw w B., prowadzonej przez przedsiębiorcę Z. P., w trakcie której ustalono, że przedsiębiorca ten nie posiada aktualnej koncesji na obrót paliwami ciekłymi, zaś paliwo do celów handlowych nabywa od (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Z.. Na potwierdzenie dokonywanych transakcji przedstawiono fakturę VAT (...) z 2 października 2018 r. (k. 2- 4 akt adm.).

W związku z powyższym, Prezes URE skierował do powoda wezwanie z 8 stycznia 2019 r. w celu ustalenia czy przestrzega warunków udzielonej koncesji (k. 34 akt adm.).

Odpowiedź na wezwanie wpłynęła 5 lutego 2019 r. (k. 36- 271 akt adm.).

Powód wskazał, że:

„Dla zapewnienia zgodności prowadzonej działalności z przepisami Prawa energetycznego i warunkami udzielonej koncesji, od każdego klienta, który nabywa paliwa w celu dalszej odsprzedaży, wymagane jest przedstawienie aktualnej koncesji na obrót paliwami ciekłymi oraz odbierana jest informacja o obowiązku poinformowania dostawcy o wszelkich zmianach w tych koncesjach. To odbiorca paliw zobligowany jest zatem do poinformowania o wygaśnięciu koncesji lub zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej.

W okresie objętym wezwaniem, Spółka dostarczała paliwa ciekłe m.in. przedsiębiorcy PHU (...), na prowadzoną przez ten podmiot stację paliw. Przed rozpoczęciem współpracy, ww. podmiot przedstawił aktualną koncesję udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Została zawarta także pisemna umowa, w której kupujący zobowiązał się do niezwłocznego powiadomienia o utracie lub zmianie zakresu koncesji. Ponadto, przed każdą dostawą, odbiorca przedstawiał oświadczenie, iż posiada wszelkie przewidziane prawem uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu, a także iż informuje niezwłocznie o utracie lub zmianie swojego uprawnienia do prowadzenia ww. działalności.

Na podstawie powyższych dokumentów Spółka dostarczała paliwa ciekłe PHU (...) w celu dalszej odsprzedaży.

Dodatkowo, w związku ze zmianą ustawy Prawo energetyczne na mocy tzw. Pakietu energetycznego, którego przepisy przejściowe nakazywały dokonanie aktualizacji wszystkich posiadanych koncesji w zakresie paliwa ciekłych pod rygorem ich wygaśnięcia - Spółka uzyskała od PHU (...) oświadczenie, że dopełnił on obowiązku określonego w art. 16

Pakietu energetycznego. W związku z powyższym, Spółka nie miała podstaw do twierdzenia, że ww. podmiot utracił koncesję.

PHU (...), wbrew ciążącemu na nim obowiązкови, nie poinformował Spółki o wygaśnięciu koncesji. Co więcej, mimo braku posiadanej koncesji, kontynuował współpracę ze Spółką i przed każdą dostawą przedstawiał oświadczenia o posiadaniu przewidzianych prawem uprawnień do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi, w tym ważną koncesję. Ostatnie takie oświadczenie zostało złożone w dniu 4 stycznia 2019 r. W załączeniu do niniejszego pisma przekazuję oświadczenie PHU (...) z 4 stycznia 2019 r., a także potwierdzenie złożenia wniosku aktualizacyjnego z 12 stycznia 2017 r.

Mając na uwadze powyższe postępowanie odbiorcy i przedstawienie przez niego potwierdzenia złożenia wniosku o aktualizację koncesji, brak było po stronie Spółki podstaw do kwestionowania posiadania koncesji przez PHU (...), tym bardziej, że prowadził on cały czas funkcjonującą stację paliw.

O fakcie braku koncesji swojego kontrahenta Spółka dowiedziała się dopiero ze skierowanego do niej wezwania. Niezwłocznie po jego otrzymaniu, zwróciła się do PHU (...) o wyjaśnienia, a także zaprzestała dokonywania dostaw do tego podmiotu. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od ww. podmiotu, został on w sierpniu 2018 r. wyrokiem Sądu skazany na karę grzywny za prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na obrocie paliwami ciekłymi bez wymaganej koncesji. Mimo to, podmiot ten nadal współpracował ze Spółką i innymi podmiotami dostarczającymi paliwo na jego stację paliw.”

Następnie pismem z 7 lutego 2019 r. wysłano do powoda zawiadomienie o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z możliwością naruszenia warunków koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Równocześnie wezwano go do przedstawienia:

- 1) osiągniętych przychodów i dochodów (bilans + rachunek zysków i strat za 2017 r.),
- 2) przychodów i dochodów z działalności koncesjonowanej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi za rok 2017 i 2018,
- 3) nazwy i adresu właściwego dla powoda urzędu skarbowego,
- 4) zestawienia w formie tabelarycznej faktur sprzedaży paliw ciekłych wystawionych przez powoda dla przedsiębiorcy: PHU (...): (...) w okresie od 26 czerwca 2017 r. do dnia odpowiedzi na niniejsze wezwanie, zawierającego: nr faktury, datę wystawienia, ilość oraz wartość brutto dokonanej sprzedaży,
- 5) wyciągu z rachunku prowadzonego przez powoda w (...) Bank (...) za okres od czerwca 2017 r. do września 2018 r. oraz za styczeń 2019 r.,
- 6) wskazania i udokumentowania czy i kiedy u powoda została przeprowadzona kontrola wewnętrzna sprawdzająca status koncesyjny wszystkich kontrahentów (niebędących odbiorcą końcowym) którym to powód sprzedaje paliwa ciekłe,
- 7) czy wdrożone zostały dodatkowe procedury zabezpieczające powoda w przyszłości przed sprzedażą podmiotom nieposiadającym koncesji (k. 273- 274 akt adm.).

Powód pismem z 7 marca 2019 r. udzielił odpowiedzi na ww. wezwanie, przedkładając wyjaśnienia i informacje dotyczące przychodów z działalności (k. 276- 326 akt adm.).

Ponadto przy piśmie z 27 maja 2019 r. powód przesłał dokumenty (...) sp. z o.o. sp. k. (k. 330- 342 akt adm.).

Pismem z 15 lipca 2019 r. wysłano do powoda zawiadomienie o zakończeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej na (...) spółka z o.o. sp. k. w związku z ujawnionymi przypadkami sprzedaży paliw ciekłych podmiotowi wykonującemu działalność gospodarczą bez wymaganej koncesji w zakresie obrotu

paliwami, jak też poinformowano o możliwości zapoznania ze zgromadzonym materiałem dowodowym (k. 348 akt adm.).

29 sierpnia 2019 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję (k. 350- 356 akt adm.).

Przychód powoda ze sprzedaży netto ogółem wyniósł za 2018 r. (...) zł, a z działalności koncesjonowanej w tym roku (...) zł (k. 334 akt adm., okoliczność niesporna).

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego i sądowego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, jak też w oparciu o niekwestionowane twierdzenia stron.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa. Natomiast podnoszone przez powoda zarzuty nie są trafne.

Wniosek powoda o uchylenie zaskarżonej Decyzji jest chybiony, ponieważ Decyzja nie jest wadliwa, a powód w istocie nie kwestionował, a wręcz jak wynika z treści jego stanowiska, potwierdził, iż dopuścił się sprzedaży paliw ciekłych na rzecz przedsiębiorcy nieposiadającego wymaganej koncesji na obrót tymi paliwami.

Podkreślić zatem trzeba, że bezsporne jest dokonywanie przez powoda od 4 lipca 2017 r. do 7 stycznia 2019 r. sprzedaży oleju napędowego oraz benzyny bezołowiowej Pb95 dla przedsiębiorcy Z. P., którego koncesja wygasła 26 czerwca 2017 r., czyli przed wskazanym okresem prowadzonego między podmiotami obrotu, podczas gdy zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 4 p.e. uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami lub energią (z wyjątkami, które w niniejszym przypadku nie miały miejsca).

Działanie to nie tylko narusza warunek 2.1.5, pod którym powód uzyskał koncesję, dotyczący niezawierania umów kupna- sprzedaży z przedsiębiorcami, którzy nie posiadają stosownej koncesji, ale również stoi w sprzeczności z nakazem zawartym w art. 43a ust. 1 p.e., iż działalność gospodarcza w zakresie obrotu paliwami ciekłymi może być prowadzona wyłącznie pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi posiadającymi wymagane koncesje, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie wytwarzania i obrotu paliwami ciekłymi, z wyłączeniem sprzedaży dla odbiorcy końcowego.

Nierespektowanie zaś przytoczonego unormowania implikuje zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 45 p.e., zgodnie z którym karze pieniężnej podlega ten, kto sprzedaje paliwa ciekłe z naruszeniem wymogów, o których mowa w art. 43a ust. 1 lub 4.

Zrealizowanie dyspozycji tego przepisu stanowi zatem wystarczającą przesłankę do zastosowania art. 56 ust. 1 pkt 45 p.e. i wymierzenia na tej podstawie, w oparciu o art. 56 ust. 2 p.e., kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, gdyż treść przytoczonego przepisu wskazuje na obowiązek ukarania przedsiębiorcy w razie stwierdzenia okoliczności podlegających karze. Przepis art. 56 ust. 1 pkt 45 p.e. nie wymaga więc wykazania zawinionego działania lub zaniechania przedsiębiorcy.

Skoro więc powód sprzedawał paliwa ciekłe z naruszeniem wymogu z art. 43a ust. 1 p.e., gdyż jego kontrahent nie posiadał wymaganej na ten obrót koncesji, toteż podlegał karze na podstawie wymienionego art. 56 ust. 1 pkt 45 p.e.

Sama bowiem odpowiedzialność za naruszenie warunków koncesji na zasadzie art. 56 ust. 1 pkt 45 p.e. jest odpowiedzialnością obiektywną. Nie jest konieczne wykazanie umyślnej albo nieumyślnej winy ukaranego podmiotu. Jednakże nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia przedmiotowej odpowiedzialności (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. III SK 5/10, LEX). Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lutego 2015 r. o sygn. III SK 36/14 (Legalis) o ile do zastosowania klasycznych sankcji

administracyjnych wystarczające jest stwierdzenie obiektywnego stanu niezgodności zachowania adresata z treścią normy, o tyle w przypadku nakładania przez organ kary pieniężnej, wymierzania jej wysokości oraz oceny możliwości odstąpienia od jej wymierzenia, istotną rolę odgrywają czynniki o charakterze subiektywnym, odtwarzane w oparciu o analizę całokształtu zachowania karanego przedsiębiorcy, jego motywacji, kontekstu zarzucanego mu naruszenia, czy chociażby wpływu przedsiębiorstwa na uchybienie obowiązujących norm. Jak podał Sąd Najwyższy, ukształtowała się zatem linia orzecnicza, zgodnie z którą przyjęto, że przedsiębiorstwo energetyczne może uniknąć kary, gdy wykáže, że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają mu przypisanie odpowiedzialności za naruszenia przepisów ustawy z uwagi na podjęte przez to przedsiębiorstwo działania o charakterze ostrożnościowo- prewencyjnym.

W niniejszej sprawie nie można natomiast przyjąć, aby powód powziął stosowne działania o takim charakterze. Powód nie zrobił wszystkiego co było możliwe, aby nie dopuścić w ramach prowadzonej działalności gospodarczej do sprzedaży paliwa podmiotowi bez wymaganej koncesji. Polegał bowiem na informacji od swojego kontrahenta w przedmiocie posiadania przez niego koncesji, co nie eliminowało ryzyka w zakresie naruszenia wymogu z art. 43a ust. 1 p.e. Natomiast efektywne działania zapobiegawcze, jakie mógł podjąć były niezwykle proste, niekosztowne, a co najważniejsze skuteczne. Przede wszystkim powód mógł każdorazowo przed dokonaniem transakcji upewnić się co do możliwości obrotu paliwem z danym przedsiębiorcą za pośrednictwem ogólnodostępnej strony internetowej Urzędu Regulacji Energetyki, sprawdzając istnienie i aktualność koncesji kontrahenta w rejestrze przedsiębiorstw energetycznych posiadających koncesję prowadzonym przez Prezesa URE na podstawie art. 43b ust. 1 p.e.

Jednocześnie w tym miejscu zaznaczenia wymaga, że wskazywane przez powoda przedsięwzięcia mające dodatkowo zabezpieczyć powoda w przyszłości przed wystąpieniem podobnych naruszeń zostały wprowadzone dopiero w dniu 10 stycznia 2019 r. (k. 281- 283 akt adm.), podczas gdy potrzeba podjęcia odpowiednich działań prewencyjnych istniała już wcześniej.

Zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na powoda przez Prezesa URE kary pieniężnej w oparciu o art. 56 ust. 1 pkt 45 p.e.

Jakkolwiek odpowiedzialność przewidziana w tym przepisie ma charakter obiektywny, to jednak ustawodawca przewidział możliwość odstąpienia przez Prezesa URE od wymierzenia kary pieniężnej.

Stosownie do treści art. 56 ust. 6a p.e. Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Sąd Najwyższy obecnie prezentuje stanowisko, że odstąpienie od wymierzenia kary ze względu na znikomą szkodliwość czynu pozostawione jest w znacznej mierze uznaniu administracyjnemu. Zważywszy zaś, że to Prezes URE kształtuje politykę wymiaru kar wobec przedsiębiorców popełniających delikty administracyjne, znając specyfikę rynku energii i problemy tego sektora gospodarki, to Sąd tylko wyjątkowo może zastosować art. 56 ust. 6a p.e., o ile ukarany przedsiębiorca zdoła wykazać, że organ przekroczył zasady uznania administracyjnego oraz że stopień szkodliwości czynu był znikomy, a przedsiębiorca zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek (por. wyrok SN z 27.11.2019 r., sygn. I NSK 95/18, Legalis).

Wprawdzie, jak wynika z materiału sprawy, powód zaprzestał naruszania prawa, gdyż po powzięciu informacji o fakcie nieposiadania przez przedsiębiorcę Z. P. aktualnej koncesji na obrót paliwami ciekłymi zakończył sprzedaż paliwa dla tego podmiotu, tym niemniej czynu powoda w postaci prowadzenia do tego momentu rzeczonyj sprzedaży paliwa przedsiębiorcy bez koncesji, nie można uznać za znikomo szkodliwego.

W kontekście szacowania szkodliwości ujawnionego czynu Sąd miał na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego, który wskazuje, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciężącego na powodzie można w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego

instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w art. 56 Prawa energetycznego. Zgodnie więc z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę:

- 1) rodzaj i charakter naruszonego dobra,
- 2) rozmiary wyrządzonej szkody,
- 3) sposób i okoliczności popełnienia czynu,
- 4) wagę naruszonych obowiązków,
- 5) postać zamiaru,
- 6) motywację sprawcy,
- 7) rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia

(wyrok SN z 5.02.2015 r. sygn. III SK 36/14, Lex; wyrok SN z 15.10.2014 r. sygn. III SK 47/13, Lex).

Oceniając stopień szkodliwości czynu w świetle art. 115 § 2 k.k., wobec braku definicji legalnej tego pojęcia w Prawie energetycznym, Sąd musiał więc wziąć pod uwagę, że w związku z tym, że wysoce szkodliwe jest prowadzenie obrotu paliwami ciekłymi przez podmiot nieposiadający koncesji, gdyż organ regulacyjny nie monitoruje działalności takiego przedsiębiorcy, dopuszczenie się sprzedaży paliwa takiemu podmiotowi jest wysoce naganne, gdyż, wobec tego, że podmiot ten działa dzięki dostawom produktu będącego przedmiotem obrotu faktycznie umożliwia się mu dalszą odsprzedaż paliwa bez koncesji. Na uwagę w niniejszej sprawie zasługuje fakt, iż powód dopuścił się sprzedaży paliwa jednemu podmiotowi niekoncesjonowanemu. Powód zrealizował wszak aż 67 transakcji z przedsiębiorcą, toteż prowadzony z nim obrót nie miał charakteru incydentalnego. Sprzedaż miała miejsce w okresie 18 miesięcy, od 4 lipca 2017 r. do 7 stycznia 2019 r., tak więc postępowanie niezgodne z prawem było regularne. W trakcie tego okresu powód sprzedał podmiotowi bez koncesji aż 1 083,463 m³ oleju napędowego oraz 544,199 m³ benzyny bezołowiowej Pb 95, łącznie na kwotę brutto 7 288 687,22 zł, czyli w sumie paliwo w dużej ilości i o dużej wartości. Przemawia to za przyjęciem znacznej szkodliwości tego czynu nawet w sytuacji, gdy w sprawie brak jest dowodów, aby postępowanie powoda było umyślne. Należy bowiem zwrócić uwagę, że mimo, iż powód zobligował przedsiębiorcę Z. P. PHU (...) w B. w łączącej ich umowie do informowania o utracie lub zmianie uprawnienia kupującego do prowadzenia obrotu paliwami ciekłymi i odbierał od niego oświadczenia o posiadaniu takowych uprawnień to jednak należy uznać, że lekkomyślnie zaufał kontrahentowi, podczas gdy mógł samodzielnie i skutecznie weryfikować tego kontrahenta w stosownym rejestrze podmiotów koncesjonowanych.

Z powyższych względów słusznie uznano, że stopień szkodliwości czynu powoda był znaczny, czyli wyższy niż znikomy. Nie można było zatem zastosować w stosunku do powoda odstąpienia od wymierzenia kary, o którym mowa w art. 56 ust. 6a p.e., gdyż stosownie do treści tego przepisu jest to możliwe, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Obydwie przesłanki odstąpienia musiałyby bowiem zostać spełnione łącznie.

Wobec zatem tego, że zachodzą podstawy do wymierzenia powodowi kary pieniężnej trzeba było dokonać jej miarkowania w świetle dyrektyw z art. 56 ust. 6 p.e., uwzględniając stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

W kwestii zawinienia powoda stwierdzić należy, że powód nie wykazał się starannością wymaganą od podmiotu profesjonalnie działającego na rynku obrotu paliwami. Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej ocenia się zgodnie z art. 355 § 2 k.c. przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Natomiast wyjątkowy charakter działalności koncesjonowanej przemawia za ustaleniem ponad przeciętnego poziomu staranności jaką powinien się wykazać koncesjonariusz. Powód niewątpliwie takiej staranności nie wykazał, bowiem jak podał, sprawdził koncesję przedsiębiorcy na początku współpracy a następnie odbierał

od kontrahenta wyłącznie oświadczenia o posiadaniu koncesji, podczas gdy mógł łatwo samodzielnie sprawdzać czy kontrahent rzeczywiście tą koncesję w dalszym ciągu posiada. Ponadto, jak wynika z treści pism powoda miał on świadomość zmian regulacyjnych w Prawie energetycznym skutkujących koniecznością aktualizacji koncesji, w związku z czym przynajmniej ta okoliczność powinna go skłonić do weryfikacji realizacji tego obowiązku przez przedsiębiorcę Z. P., zamiast polegania na jego twierdzeniach, a mimo tego ograniczył się tylko do odebrania od kontrahenta oświadczenia o dopełnieniu obowiązku wynikającego z nowelizacji Prawa energetycznego (k. 36v akt adm.).

Dlatego stopień zawinienia powoda należy określić jako duży i nie może go zmienić argumentacja powoda, że kontrahent nie poinformował go o wygaśnięciu koncesji, tym samym wprowadzając go w błąd co do jej posiadania. Dopiero bowiem samodzielne, bezpośrednie sprawdzenie kontrahenta mogło przynieść pewność co do prowadzenia działalności zgodnie z warunkami koncesji i przepisami prawa.

Jednocześnie zaznaczyć trzeba, że do momentu naruszenia powód prowadził działalność wzorowo, nie był bowiem dotychczas karany w związku z prowadzoną działalnością koncesjonowaną. Z kolei po naruszeniu wdrożył w przedsiębiorstwie dodatkowe procedury w zakresie weryfikacji ważności koncesji (...) odbiorców dokonujących dalszej odsprzedaży w celu uniknięcia podobnych sytuacji w przyszłości.

W kwestii oceny możliwości finansowych powoda Sąd wziął pod uwagę, że powód wygenerował w roku 2018:

- przychody netto ze sprzedaży ogółem w wysokości (...)zł,
- zysk netto w kwocie(...) zł
- przychody z działalności objętej koncesją (...) w wysokości (...)zł.

Kara pieniężna w wysokości 50 000 zł nie będzie zatem w tej perspektywie zagrażać rentowności powoda i nie wpłynie negatywnie na jego płynność finansową. Wymierzona przez Prezesa URE kara pieniężna w wysokości 50 000 zł stanowi zaledwie (...) kwoty przychodów powoda osiągniętych w roku 2018 z tytułu działalności koncesjonowanej (...). Tym samym kara w tej wysokości mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 p.e., jej wysokość pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez niego przychodu.

Jednocześnie podkreślić należy, że ustalona kara pieniężna na poziomie 50 000 zł stanowi najniższą możliwą do wymierzenia karę za naruszenie art. 43a ust. 1 p.e., gdyż zgodnie z art. 56 ust. 2h pkt 7 tej ustawy, wysokość kary w takim przypadku wynosi od 50 000 zł do 250 000 zł.

Sąd uznał, że jest to kara adekwatna do zawinienia i stopnia szkodliwości popełnionego czynu oraz powinna zadziałać wychowawczo na ukaranego na tyle, aby uchybienia tego rodzaju nie powtarzały się w przyszłości.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na nieuwzględnienie odwołania, powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720,00 zł ustalone w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

(...)

(...)